

OBLĘŻENIE WARSZAWY 1939

FOTOGRAFIE JULIENA BRYANA

SIEGE OF WARSAW 1939

PHOTOGRAPHS BY JULIEN BRYAN

„Naród taki nie może być zwyciężony.”

Julien Bryan

“Such a nation cannot be subjugated.”

Julien Bryan

Nie uważał się jednak za fotografa wojennego. Pisał: *„Jestem osobą, której praca polega na przemierzaniu świata, nie bomb.”*

However, he did not consider himself a war photographer. He wrote: *“I am a person whose job is to survey the world, not bombs.”*

USHMM/IPN Kolekcja Juliana Bryana w Warszawie.

Julien H Bryan (1889 - 1974) amerykański filmowiec, fotograf i pisarz. W 1917 r. był kierowcą ambulansu na froncie pod Verdun. Kilka dni po wybuchu II wojny światowej przyjechał do Warszawy. Był jedynym zagranicznym korespondentem wojennym w czasie oblężenia Warszawy we wrześniu 1939.

Julien H. Bryan (1889 - 1974) American filmmaker, photographer and writer. In 1917, he was an ambulance driver at the front at Verdun. A few days after the outbreak of World War II he came to Warsaw. He was the only foreign war correspondent during the siege of Warsaw in September 1939.

Fotografie Julienu Bryana nie tylko należy oglądać i podziwiać, ale nieustannie studiować. W piękny wzruszający sposób odtwarzają one niezwykle ważny rozdział historii i dramat naszych czasów.

Maurice Hindus

Julien Bryan's photography should not only be seen and admired, but constantly studied. They reproduce an extremely important chapter in the history and drama of our times in a beautifully moving way.

Maurice Hindus

Oblężenie Warszawy to nie tylko zrujnowane budynki czy niemieckie bombowce, wielką sprawą było to co przydarzyło się ludności cywilnej w Warszawie.

Julien Bryan

The siege of Warsaw is not just demolished buildings or german bombers, an enormous atrocity is what happened to the civil population of Warsaw.

Julien Bryan

Dziewczynka zostawiła rodzinę aby odwiedzić przyjaciółkę, kiedy wróciła nie było śladu jej mieszkania, ani ośmiu członków jej rodziny...

The girl left her family to visit her friend, when she returned there was neither trace of her apartment, nor of the eight members of her family...

Kobiety modliły się... błagając Boga, aby nie dopuścił by ich mężowie zostali zabici, dzieci zbombardowane, domy spalone...

Women prayed... begging God not to let their husbands be killed, children be bombed, houses burned down...

Za rogiem duża bomba uderzyła w czteropiętrowy budynek... kiedy dotarłem na miejsce, znalazłem ciała 14 kobiet i dzieci...

Around the corner a large bomb hit a four-story building... when I got there, I found the bodies of 14 women and children....

Na podwórzu, wciąż gorącym od pożaru, zbierały się całe rodziny, gromadząc wokół siebie resztki dobytku, obrazek Matki Boskiej, pościel...

In the yard, still hot from the conflagration, whole families gathered, pulling together the remains of their belongings; the portrait of the Mother of God; bed sheets....

Zapomnieliśmy o znajdujących się w Niemczech rodzinach tych lotników, wiedzieliśmy tylko, że od trzech tygodni z zimną krwią zabijali bezbronnych ludzi, cieszyliśmy się że nie żyją... Tak właśnie wojna zmienia człowieka.

We forgot about the families of those airmen in Germany, we only knew that they had been killing unarmed people in cold blood for three weeks, we were glad that they were dead... That's how war changes a person.

W pewnym sensie brutalnie naruszałem prywatność tych przerażonych ludzi...

In a sense, I had brutally violated the privacy of these terrified people...

Co wieczór Niemcy wysyłali swoje bombowce, każdego ranka cały kolejny fragment miasta, leżał w gruzach...

Every evening the Germans sent their bombers, each morning another part of the city lay in ruins....

...wyjęto wszystkie amerykański flagi, największą położono na dachu. Amerykańskie flagi miały nas ochraniać, a czym mieli ochraniać się Polacy?

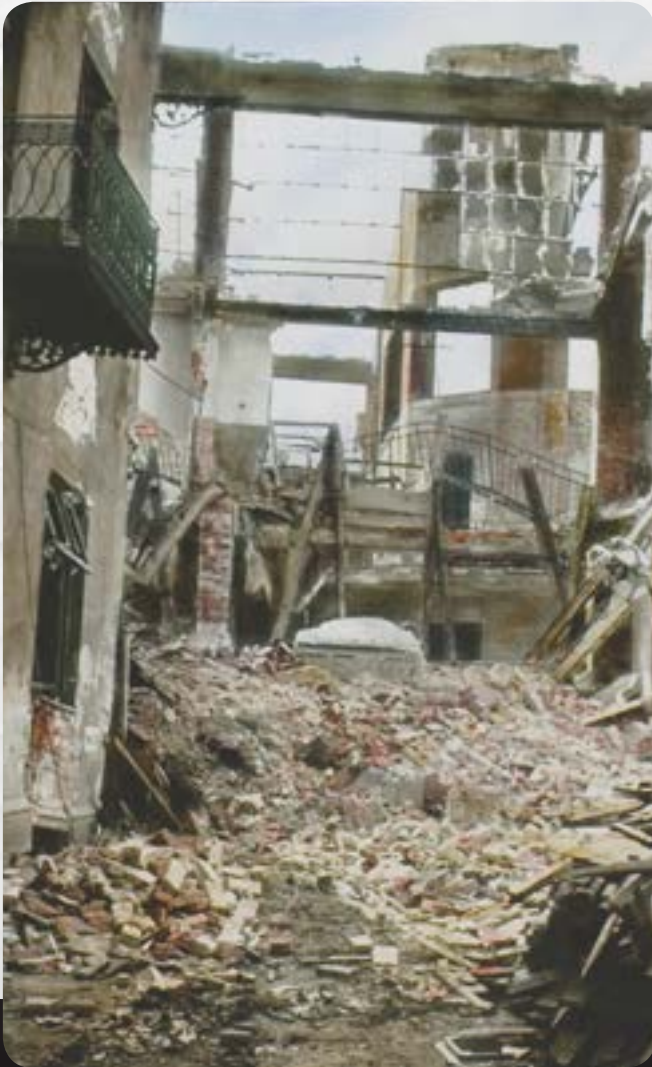
...all American flags were removed, the largest one was placed on the roof. The American flags were supposed to protect us, but what was there to protect the Poles?

Przeprowadziła ze mną wywiad młoda dziennikarka o nazwisku Hellman... podkreśliłem jak ważny jest fakt, że Polska była pierwszym państwem, które przeciwstawiło się Hitlerowi...

I was interviewed by a young female journalist with the surname Hellman... I emphasized the importance of the fact that Poland was the first country to oppose Hitler...

Gdybym po powrocie do Ameryki tylko o tym opowiadał, ludzie mogliby mi nie uwierzyć. Ale każdy będzie musiał uwierzyć w moje zdjęcia...

If I had described it when I came back to America, people would not have believed me. But everyone will have to believe my photos...

ZDJĘCIE, KTÓRE WSTRZĄSNĘŁO ŚWIATEM

THE PICTURE THAT SHOCKED THE WORLD

*Moja piękna siostra, co oni z tobą zrobili?
Jesteś taka brzydka!*

*My beautiful sister, what did they do with you?
You are so ugly!*

*Moja wiara tkwi w marzeniu, że pomimo codziennych nagłówków
w gazetach wieszczących koniec ludzkości, jesteśmy w stanie zbudować
lepszego świat. To jest moja wiara i marzenie.*

Julien Bryan, rok 1952

*My faith is in the dream that despite the daily headlines in the newspapers
that foretell the end of humanity, we will be able to build a better world...
This is my faith and dream.*

Julien Bryan, 1952

